

Melkveehouder Ruud Timmermans: "De kernwoorden voor gezonde uiers en een laag celgetal zijn rust, reinheid en regelmaat."

Een 'stokpaardje', zo mogen we het onderwerp uiergezondheid in het geval van Ruud Timmermans wel noemen. Bescheiden, maar moeiteloos en met bevlogenheid spreekt de melkveehouder uit het Limburgse Maria Hoop over de maatregelen die hij en zijn vader nemen om de uiers van hun koeien vitaal te houden. "Samen met onze dierenarts en de GD."

"Ruud en zijn vader zijn voorbeeldfiguren als het gaat om uiergezondheid", zegt dierenarts Peter Vermoesen enthousiast als we met hem en GD-uiergezondheidsspecialist Hans Miltenburg bij Ruud aan de keukentafel zitten. "Ze zijn heel perfectionistisch en nemen veel preventieve maatregelen om uiergezondheidsproblemen te voorkomen. Het hele jaar door blijft het celgetal hier rond de 100.000, ook in de

zomermaanden." "Ze zitten 'boven op' de uiergezondheid", zegt ook Hans Miltenburg. "Als blijkt dat er bepaalde mastitisverwekkers in de tankmelk zitten, wordt daar meteen actie op ondernomen. Zo zijn ze de problemen voor."

Robots voor de toekomst

Ruud en zijn vader houden samen 110 melkkoeien en 100 stuks jongvee. Bij de

boerderij hoort 85 hectare gras- en bouwland waar aardappelen, suikerbieten, mais en granen worden verbouwd.

In 2010 is een nieuwe stal gebouwd waarin inmiddels twee melkrobots staan. De productie ligt op 1,1 miljoen kilo melk per jaar, met een melkfrequentie van drie melkingen per dag. Ruud: "Ik heb altijd gezegd dat ik een miljoen liter melk alleen wil kunnen melken, daarom hebben we met het oog op de toekomst, gekozen voor melkrobots. Het melken loopt heel goed, we hebben maar twee achterblijvers. Het scheelt dat we geen maximale bezetting hebben, dat geeft ruimte en enige flexibiliteit bij storingen. Ik loop minimaal drie keer per dag naar de melkrobots om de attentelijssten te controleren en te kijken of alles nog soepel loopt en goed functioneert. Het is belangrijk om onvolkomen-

an gezonde uiers”

heden snel te ontdekken; er gaat lang niet altijd een alarmbel rinkelen, terwijl het systeem wel doormelkt.”

De drie R's

De kernwoorden voor gezonde uiers en een laag celgetal zijn volgens Ruud 'rust, reinheid en regelmaat'. "We hebben een strakke organisatie, de alledaagse dingen hebben een vast verloop en we besteden veel aandacht aan de uier- en stalhygiëne." "Dat laatste is op robotbedrijven van extra groot belang", vult Hans aan. "Een robot maakt bij de voorbehandeling geen onderscheid in vuile en schone spenen. Het is dus essentieel dat de koeien schoon de robot ingaan." Ruud: "We scheren de staarten en ontharen de uiers regelmatig. We zijn consequent in het schoonhouden en ruim instrooien van de ligboxen. En in de zomer doen we aan vliegenbestrijding; op beide robots is een ventilator gericht. Verder verwissel ik de tepelvoeringen standaard na 2.500 melkingen. Ik gebruik gewone rubberen tepelvoeringen omdat deze voor mijn gevoel beter leegmelken dan siliconen tepelvoeringen, zeker als de koeien kortere spenen hebben. Op het moment dat ik de tepelvoeringen verwissel geef ik de borstels ook een extra reinigingsbeurt;

Dierenarts Peter Vermoesen: "Het hele jaar door blijft het celgetal hier rond de 100.000, ook in de zomermaanden."

ik haal ze uit de machine en leg ze in een bak met ontsmettingsmiddel."

Droge koeien apart

"Bij de droge koeien letten we extra op de hygiëne in de boxen en strooi ik vaker. De koeien die drooggezet worden, zijn de eerste 14 dagen niet bij de andere droogstaande dieren gehuisvest om besmetting te voorkomen." Alle droge koeien worden behandeld met een droogzetter en een teatsealer. Selectief koeien droogzetten zonder antibiotica doet Ruud (nog) niet. Peter: "Als hiervoor één veehouder geschikt is, dan is het Ruud wel. Als hij wat aanpassingen zou doen in zijn management en huisvesting, zou het hier goed gaan."

Attentie voor attentiekoeien

Ruud kijkt drie keer per dag naar de lijst met attentiekoeien. "Iedere nieuwe koe die op de attentielijst komt, daar is iets mee, dus daar doen we iets mee. We zoeken de koe even op, en testen de melk met een vierkwartierschaaltje. We willen een uierontsteking het liefst in een zo vroeg mogelijk stadium detecteren. Als je het vroeg weet is het soms voldoende om alleen te behandelen met mintzalf."

Oogje in het zeil

Sinds begin 2008 zijn Ruud en zijn vader deelnemer aan GD Tankmelk Uiergezondheid. De tankmelk wordt tien keer per jaar automatisch onderzocht op de zeven belangrijkste mastitisverwekkers. "Zo houden we op een eenvoudige manier een oogje in het zeil", aldus Ruud. "We willen niet achter de feiten aanlopen maar preventief werken en er vroeg bij zijn bij eventuele besmettingen." Peter: "Tankmelkonderzoek is een hele eenvoudige manier om, zonder extra werk, de uiergezondheid op bedrijfsniveau in de gaten te houden. Je kunt veel uit de uitslag halen; je ziet precies welke mastitisverwekkers wel of geen rol spelen op een bedrijf; dat geeft handvatten voor de te nemen maatregelen."

"Op verzoek van veehouders geven we sinds kort meer gericht advies bij de uitslag", vult Hans aan. "Als een bepaalde bacterie erg vaak wordt gevonden, geven

GD-uiergezondheidsspecialist Hans Miltenburg: "Op verzoek van veehouders geven we sinds kort meer gericht advies bij de uitslag van Tankmelk Uiergezondheid"

we aan wat de belangrijkste aandachtspunten zijn. Daarnaast kunnen veehouders naar aanleiding van hun uitslag advies op maat krijgen door het invullen van een online checklist (meer hierover op pagina 10 en 11, red.)."

Samen werken

De tankmelkuitslagen van het bedrijf van Ruud en zijn vader zijn over het algemeen heel goed, maar soms is bij een bepaalde bacterie een 'uitschieter' te zien. Ruud: "Vorig jaar december had ik bijvoorbeeld ineens een piek in de omgevingsstreptokokken. Naar aanleiding hiervan ben ik met Peter door de stal gelopen. Hij merkte op dat de mest vrij dun was, waardoor de koeien sneller vuil zijn. Ik ben toen wat meer structuur gaan voeren. Ook had ik al mijn twijfels bij de reiniging van de borstels in één van de robots omdat ik daar soms wat aanslag zag op de vloer. Ik heb de concentratie van het reinigingsmiddel gemeten en gecorrigeerd. Verder ben ik een andere, kiemgroeiremmende, kalk gaan gebruiken. Inmiddels hebben we alweer een aantal keer een gunstige uitslag gehad voor omgevingsstreptokokken. We blijven het mooi monitoren; het geeft ons de bevestiging dat we goed bezig zijn."